

ФАКУЛТЕТ ЗА ПРИМЕЊЕНУ ЕКОЛОГИЈУ
"ФУТУРА"

**Већу Департамента за последипломске студије
Факултета за примењену екологију „Футура“
Универзитета „Сингидунум“-Београд**

*На X седници Наставно-научног већа Факултета за примењену екологију „Футура“, одржаној 22. јуна 2011. године, формирана је Комисија за оцену, писање Извештаја и одбрану израђеног мастер рада кандидаткиње **Биљане Мартиновић**, из Београда, под насловом „ **ИНСТРУМЕНТИ УПРАВЉАЊА МЕДИЦИНСКИМ ОТПАДОМ У ИНСТИТУТУ ЗА ТРАНСФУЗИЈУ КРВИ СРБИЈЕ**“, у саставу: др Јордан Алексић, ментор, ванредни професор Факултета за примењену екологију „Футура“, др Бранимир Јовановић, доцент Факултета за примењену екологију „Футура“ и др Драган Шкобаљ, доцент Факултета за примењену екологију „Футура“, Универзитета „Сингидунум“, у Београду. Комисија, након читања, подноси Већу следећи*

ИЗВЕШТАЈ

САДРЖАЈ МАСТЕР РАДА

*Мастер рад кандидаткиње **Биљане Мартиновић** садржи 105 страна куцаног текста, организованог у 5 поглавља, има 20 слика, 8 табеле, 2 графикона, као и библиографију (литературу) која има 36 извора литературних јединица домаћих и страних аутора. Мастер рад обухвата Прво поглавље: **УВОД**, Друго поглавље: **ЗАКОНОДАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ**, са одељцима: Институционални оквир, Национално законодавство у области управљања отпадом, Политика ЕУ у управљању отпадом, Одговорности и обавезе субјеката у управљању отпадом, Економски аспекти, Процена ризика, Треће поглавље: **ХИЈЕРАРХИЈА УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ**, са одељцима: Смањење отпада на извору, Поновна употреба, Рециклажа, Инсинерација отпада, Остали поступци третмана отпада, Одлагање отпада на депоније, Кључни принципи управљања отпадом, Четврто поглавље: **АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА У УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ**, са одељцима: Комунални отпад, Опасан отпад, Неопасан отпад, Посебни токови отпада, Постојећа инфраструктура за управљање отпадом, Пето поглавље: **ПРИНЦИПИ УПРАВЉАЊА МЕДИЦИНСКИМ ОТПАДОМ**, са одељцима: Систем управљања медицинским отпадом, Разврставање медицинског отпада, Прикупљање и складиштење медицинског отпада, Управљање медицинским отпадом у Институту за трансфузију крви Србије, Термичка обрада медицинског отпада у ИТКС, Извештавање о поступку управљања медицинским отпадом, **ЗАКЉУЧАК** и **ЛИТЕРАТУРУ**.*

АНАЛИЗА МАСТЕР РАДА

У **УВОДУ** кандидаткиња нас уводи у тему мастер рада и констатује да свака људска активност, укључујући и најнужније услове преживљавања, у већој или мањој мери, позитивно или негативно утиче на стање животне средине. Задовољавајући своје животне, хигијенске, радне и друге навике човек производи отпад. Порастом броја становника, растом животног стандарда, развојем технологије, количина отпада се повећава из дана у дан. Прогнозе које говоре о томе да ће се човек затрпати властитим отпадом и уништити животну средину нису нереалне и могу се избећи увођењем законских мера за заштиту животне средине и поступање са отпадом. У том смислу једна од врло важних претпоставки је и едукација целе јавности, а не само особа које учествују директно у активностима везаним за проблем отпада. Кључни кораци укључују, како наглашава кандидаткиња, јачање постојећих и развој нових мера за успостављање интегралног система управљања отпадом, прихватање веће појединачне одговорности за животну средину и активније учешће јавности у процесима доношења одлука.

Дугорочна стратегија у области заштите животне средине подразумева побољшање квалитета живота становништва осигуравањем жељених услова животне средине и очувањем природе засноване на одрживом управљању животном средином.

У поглављу **ЗАКОНОДАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ**, кандидаткиња елаборира следећа питања: Институционални оквир, Национално законодавство у области управљања отпадом, Политика ЕУ у управљању отпадом, Одговорности и обавезе субјеката у управљању отпадом, Економске аспекте и Процену ризика.

У поглављу **ХИЈЕРАРХИЈА УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ**, кандидаткиња констатује да Интегрално управљање отпадом подразумева сагледавање отпада од његовог настајања, минимизације, преко сакупљања, транспорта, третмана до одлагања, а да су важни услови који утичу на одлуку о искоришћавању или одлагању отпада:

- повећани захтеви за еколошки безбедним уклањањем отпада, што има за последицу веће трошкове одлагања;
- примена принципа наплате стварних трошкова одлагања отпада загађивачу, произвођачу отпада;
- развој нових производних технологија и поступака коришћења отпада и испитивање тржишта за пласман рециклабилних производа.

Кандидаткиња у овом поглављу, у посебним одељцима, разматра и: Смањење отпада на извору, Поновна употреба, Рециклажа, Инсинерација отпада, Остали поступци третмана отпада, Одлагање отпада на депоније.

У поглављу **АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА У УПРАВЉАЊУ ОТПАДОМ**, кандидаткиња разматра следећа битна питања: Комунални отпад, Опасан отпад, Неопасан отпад, Посебни токови отпада, као и питање постојеће инфраструктуре за управљање отпадом.

У поглављу **ПРИНЦИПИ УПРАВЉАЊА МЕДИЦИНСКИМ ОТПАДОМ**, кандидаткиња наглашава да су основни принципи управљања отпадом:

- Успостављање процеса разврставања/раздвајања отпада, у коме се отпад раздваја према различитим начинима прераде и одлагања и усмерава у правцу различитих „токова”;
- Смањивање производње и количине медицинског отпада;
- Управљање отпадом на начин којим се не угрожава здравље људи и животна средина;
- Организовање прераде и одлагања отпада на најпогоднији начин у оквиру различитих токова отпада;
- Припрема или санација неуређених привремених или трајних складишта отпада;
- Вођење евиденције и документације о активностима у вези са управљањем медицинским отпадом;
- Праћење показатеља у вези са разврставањем, одлагањем и третманом отпада;
- Планирање активности у вези са управљањем медицинским отпадом (израда плана управљања медицинским отпадом за сваку здравствену и установу социјалне заштите и сл.);
- Предузимање корективних мера у планирању активности на годишњем нивоу;
- Обука запослених за послове разврставања, обележавања, паковања, одлагања и третмана медицинског отпада;
- Мотивисање запослених за ефикасно управљање медицинским отпадом;
- Развој свести о управљању медицинским отпадом;
- Мултидисциплинарна сарадња у циљу уређивања система управљања медицинским отпадом, како на нивоу здравствене установе, тако и на територији административног округа.

У **ЗАКЉУЧКУ** кандидаткиња прво констатује да је установљавање политике о подизању јавне свести ради укључења проблема животне средине и отпада обавеза министарства надлежног за заштиту животне средине и локалне самоуправе на свим нивоима, са подршком постојећих стручњака. Суштински је неопходно показати јавности утицај погрешног одлагања отпада на животну средину и коначно на њихово здравље и дугорочно, трошкове општине за ремедијацију, који се надокнађују из пореза и наплата од грађана. Такође је важно, како наглашава кандидаткиња, да предложена побољшања буду размотрена уз учешће јавности, као и да ће побољшања у пракси управљања отпадом донети повраћај средстава из пореза кроз принцип "загађивач плаћа". Спровођењем законодавства које се односи на јавност, као што је забрана избацивања отпада на илегална сметлишта је други механизам за подизање јавне свести који мора бити развијен. Ово омогућава механизам за јавно оглашавање лоше праксе и људи који су учинили веће прекршаје.

Да би се поступак третирања медицинског отпада у нашој земљи довео на виши ниво, потребно је првенствено свест грађана довести на виши ниво, а што се постиже на следећи начин:

- Извршити информисање грађана на медијима како би се створила свест о поступању са медицинским отпадом;
- Извршити едукацију запослених у здравственим установама о правилном поступку са медицинским отпадом;
- Устројити и поштовати планове поступања са медицинским отпадом;
- Изградити одговарајуће депоније које ће моћи да приме медицински отпад;
- Иницирати важност и обезбеђење финансијских средстава за реализацију програма збрињавања медицинског отпада.

Правилно управљање медицинским отпадом спречава настанак и ширење инфекција, повређивања, професионална обољења код здравствених радника и других лица и заштита животне околине.

Главни циљ интегралног управљања отпадом је третман инфективног отпада у складу са стандардима, односно превенцију одлагања овог отпада, који може бити опасан, на депоније предвиђене за комунални отпад.

З А К Љ У Ч А К

На основу презентованог садржаја мастер рада може се констатовати да је кандидаткиња одабрала значајан научни и стручни проблем, који је мултидисциплинарно, систематично и детаљно сагледала кроз призму више научних дисциплина.

*На основу изнетог, **Комисија предлаже Већу** Департмана за последипломске студије Факултета за примењену екологију „Футура“, Универзитета „Сингидунум“ у Београду, да се **мастер рад** кандидаткиње **Биљане Мартиновић**, из Београда, под насловом **„ИНСТРУМЕНТИ УПРАВЉАЊА МЕДИЦИНСКИМ ОТПАДОМ У ИНСТИТУТУ ЗА ТРАНСФУЗИЈУ КРВИ СРБИЈЕ “**, УСВОЈИ и кандидаткињи **ОДОБРИ ЈАВНА ОДБРАНА.***

У Београду, 12. октобра 2011. године

К О М И С И Ј А :

1. Проф. др Јордан Алексић, ментор,
*Факултет за примењену екологију „Футура“,
Универзитет „Сингидунум“*

2. Доц. др Бранимир Јовановић,
*Факултет за примењену екологију
„Футура“, Универзитет „Сингидунум“*

3. Доц. др Драган Шкобаљ,
*Факултет за примењену екологију
„Футура“, Универзитет „Сингидунум“*
